

GUIA

CONTRACTACIÓ PÚBLICA RESPONSABLE

CONSORCI D'ACCIÓ SOCIAL DE LA
GARROTXA

INTRODUCCIÓ

El conjunt de les Administracions Públiques conformen el primer agent econòmic, el més important generador indirecte d'ocupació i el consumidor amb més alta influència sobre el mercat. Aquesta gran transcendència de la contractació pública en la nostra economia, tant qualitativament com quantitativament i la seva posició privilegiada que ostenta en les relacions bilaterals de la contractació, la converteixen en un escenari idoni per l'aplicació de polítiques responsables.

És per això que la contractació pública ha esdevingut un instrument al servei dels poders públics pel desenvolupament de polítiques que promoguin les condicions favorables per al progrés social i econòmic, mostrant de forma exemplar el camí per adoptar conductes socialment responsables.

El Consorci d'Acció Social de la Garrotxa amb aquesta guia pretén impulsar la Contractació Pública Responsable com un sistema de contractació pública aplicable al conjunt del CASG i que amb l'aplicació d'aquesta guia es respongui en les licitacions no només a criteris estrictament econòmics sinó que es tingui en compte i es valorin aspectes ètics, socials i ambientals, basats en la contractació d'obres, serveis i subministres respectuosos amb el medi ambient i que tinguin com a objectiu l'equitat social.

La finalitat de la guia és donar difusió i facilitar l'aplicació dels principis en que s'ha de fonamentar l'activitat contractual municipal i que són de tipus social i ambiental.

La contractació pública socialment responsable consisteix a integrar aspectes socials, ètics i ambientals en els processos i fases de la contractació pública. També implica que les decisions en matèria de contractació no consisteixin només a contractar un servei o adquirir un producte per a una utilitat concreta, sinó que tinguin en compte d'altres aspectes relacionats amb la manera i les condicions de producció, els materials utilitzats, les conseqüències de la producció o les condicions laborals de les persones treballadores. Amb la inclusió de clàusules socials en la contractació, no només es satisfà una necessitat, sinó que també es contribueix a assolir una determinada política pública. Conseqüentment, arribar a assolir una contractació pública socialment responsable ha de ser un rept i una obligació per a tots els operadors públics.

La incorporació de clàusules de contractació socialment responsable ha de complir amb els principis fonamentals de contractació de la Unió Europea: principi de concurrència, de llibertat d'accés, de publicitat, de transparència, de no discriminació i d'igualtat de tracte. Així mateix, ha d'existir una vinculació entre la clàusula social i l'objecte del contracte; aquesta vinculació es pot donar en qualsevol dels aspectes i en qualsevol de les fases del contracte. Per últim, també hi ha d'haver una proporcionalitat entre la clàusula, l'objecte del contracte, el sector d'activitat, la finalitat, el contingut i la durada del contracte i el preu.

1.- ÀMBIT D'APLICACIÓ

Àmbit subjectiu

Aquesta guia s'aplicarà als contractes del sector públic que subscrigui el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, que té la condició de poder adjudicador.

Àmbit objectiu

L'activitat del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa està dirigida a incidir en el benestar de les ciutadanes i ciutadans, especialment els més vulnerables. Es necessari establir una coherència entre la política social i ambiental del Govern i la contractació i compres, i per això es tindran en compte no només criteris estrictament econòmics, sinó també consideracions ètiques, ambientals i especialment socials.

Socials:

- La inserció laboral de persones en risc d'exclusió social.
- Garantir el compliment de la normativa laboral.
- Promoció de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- Estabilitat en l'ocupació.
- Prevenció de riscos laborals.
- Conciliació laboral, familiar i personal.

Mediambientals:

- Utilització de productes de baix consum de recursos i materials.
- Exclusió de substàncies nocives per al medi ambient i la salut.
- Promoció de l'eficiència energètica, les energies renovables i les tecnologies netes.
- Reducció de l'emissió de contaminants.
- Minimització de la generació de residus.

Ètics:

- Contribució al comerç just.
- Contribució al comerç de proximitat.
- Lluita contra la corrupció.
- Promoció dels drets humans

2.- FASES ON ES PODEN ESTABLIR LES CLAUSULES RESPONSABLES

En funció de la naturalesa i de les característiques del contracte, s'inclouran clàusules de contractació socialment responsable en les fases del procediment de contractació següent:

A) FASE DE SELECCIÓ DE LICITADORS

En el moment en què es preparen els contractes i es redacten els plecs de clàusules administratives s'ha d'estudiar la possibilitat d'incloure clàusules responsables, i això es pot fer:

a.1) En la definició de l'objecte del contracte

Aquest és el primer moment en que es poden integrar aspectes socials i mediambientals en un contracte públic.

L'objecte del contracte pot incorporar innovacions tecnològiques, socials o ambientals

que millorin l'eficiència i sostenibilitat de les obres, serveis o subministres que es contractin.

La possibilitat d'incloure en l'objecte del contracte mesures socials i mediambientals no és del tot lliure ni amb tota la seva amplitud, en cap cas es pot restringir la participació i vulnerar el principi de no discriminació entre els licitadors.

a.2) En l'expedient de contractació

Els plecs de clàusules administratives poden incloure clàusules socials i mediambientals.

L'òrgan de contractació per incloure aquestes clàusules cal que faci una avaluació prèvia per determinar-ne la idoneïtat d'incloure-les o no.

Hem de destacar que no es poden incloure de manera genèrica i indiscriminada perquè cal una vinculació dels aspectes socials o mediambientals a l'objecte del contracte.

També es poden incloure clàusules responsables en els contractes menors que per la seva pròpia naturalesa no requereixen de plecs de clàusules particulars. Perquè tot i no requerir plecs sí que es tramitarà un expedient on es definirà l'objecte del contracte, les condicions i especificacions tècniques i en aquest document es podrien incloure condicions socials i/o mediambientals

a.3) En les especificacions tècniques

Es poden exigir etiquetes determinades.

Les etiquetes són qualsevol document, certificat o acreditació que confirmi que les obres, productes, serveis, processos o procediments compleixin determinats requisits.

Quan els òrgans de contractació no exigeixin en els plecs que les obres, serveis i subministres compleixin tots els requisits per obtenir una etiqueta indicaran a quins requisits s'està referint.

La indicació d'una etiqueta específica en les prescripcions tècniques, en cap cas eximeix a l'òrgan de contractació de la seva obligació de detallar amb claredat en els plecs les característiques i requisits que desitja imposar i del compliment que l'etiqueta específica pretengui provar.

La càrrega de la prova recaurà, en tot cas, en el candidat o licitador.

a.4) Prohibició de contractar

Per contractar amb l'Administració Pública és necessari que les persones naturals i/o jurídiques interessades acreditin la seva capacitat d'obrar, no estiguin incurses en causes de prohibició de contractar i acreditin la seva solvència econòmica, financera i tècnica o professional.

L'òrgan de contractació vetllarà perquè es compleixi amb les prohibicions de contractar.

Caldrà signar una declaració jurada conforme no s'està incurs en cap de les causes de prohibició de contractar que regula taxativament la normativa.

L'article 71 de la LCSP fixa els supòsits de prohibició de contractar, i pel que fa a les causes de prohibició relacionades amb la contractació responsable fixa les següent:

- *Haver estat condemnats mitjançant sentència ferma per (...) delictes contra la Hisenda pública i la seguretat social, delictes contra els drets dels treballadors (...) blanqueig de capitals, delictes relatius a l'ordenació del territori i d'urbanisme, la protecció del patrimoni històric i el medi ambient.*
- *Haver estat sancionades amb caràcter ferm per infracció greu en matèria d'integració laboral i d'igualtat d'oportunitats i no discriminació de les persones amb discapacitat o d'estrangeria (...) per infracció molt greu en matèria mediambiental (...) o per infracció molt greu en matèria social.*
- *No trobar-se al corrent del compliment de les obligacions tributaries o de seguretat social imposades per les disposicions vigents,... o en el supòsit d'empreses de 50 o més treballadors no complir el requisit de que almenys el 2 per 100 dels seus empleatssiguin treballadors amb discapacitat.*

El CASG no pot incloure causes noves ni ampliar les causes de prohibició de contractar i a més, les causes tipificades s'han d'interpretar restrictivament, en tant que suposen una limitació de drets dins el marc d'una economia de lliure mercat.

a.5) Acreditació de la solvència

L'acreditació de la solvència és un mecanisme per comprovar per part de l'òrgan de contractació que, tant des del punt de vista financer i econòmic, com des del punt de vista tècnic i professional, els licitadors estan capacitats per executar de manera adequada el contracte.

Aquest requisit és exigible en tots els contractes, i per sobre de determinats imports es substitueix per la classificació empresarial.

Els criteris de solvència perquè siguin vàlids han de complir els següents requisits:

- Figurar en els plecs i en l'anunci del contracte.
- Han de ser determinats.
- Han de tenir relació amb el contracte i el seu import.
- Han d'estar dins els criteris que fixa la llei per cada tipus de contracte.
- No poden ser criteris discriminatoris.

Pel que fa als contractes subjectes a regulació harmonitzada es pot exigir la presentació de certificats expedits per organismes independents que acreditin que l'empresari reuneix requisits de normes mediambientals.

B) FASE D'ADJUDICACIÓ DEL CONTRACTE

b.1) Fixar i valorar criteris de caràcter social i/o mediambiental.

El contracte s'ha d'adjudicar a la proposta més avantatjosa atenent a la relació qualitat - preu i s'haurà d'avaluar atenent a criteris qualitatius, mediambientals i/o socials, vinculats a l'objecte del contracte.

Els aspectes socials i mediambientals son criteris de valoració, alternatius al preu del

contracte o a la remuneració del contractista.

Els criteris d'adjudicació hauran de complir els requisits següents:

- Ha d'existir una relació directa entre els criteris i l'objecte del contracte.
- No es poden vulnerar els principis d'igualtat de tractament i no discriminació.
- L'elecció dels criteris no pot ser de manera parcial i arbitrària.
- S'ha de garantir que les ofertes seran avaluades en condicions de competència efectiva.
- Els criteris han d'estar recollits en els plecs.

Les característiques mediambientals podran referir-se, entre d'altres, a la reducció del nivell d'emissió de gasos d'efecte hivernacle; a l'ús de mesures d'estalvi i eficiència energètica i a l'ús d'energies procedents de fonts renovables durant l'execució del contracte; i al manteniment o millora dels recursos naturals que puguin veure's afectats per l'execució del contracte.

Les característiques socials del contracte es referiran, entre altres, a les següents finalitats: al foment de la integració social de persones amb discapacitat, persones desfavorides o membres de grups vulnerables entre les persones assignades a l'execució del contracte i, en general, la inserció sociolaboral de persones amb discapacitat o en situació o risc d'exclusió social; la subcontractació amb Centres Especials d'Ocupació o Empreses d'inserció; els plans d'igualtat de gènere que s'apliquin en l'execució del contracte i, en general, la igualtat entre dones i homes; el foment de la contractació femenina; la conciliació de la vida laboral, personal i familiar; la millora de les condicions laborals i salarials; l'estabilitat en l'ocupació; la contractació d'un major nombre de persones per a l'execució del contracte; la formació i la protecció de la salut i la seguretat en el treball; l'aplicació de criteris ètics i de responsabilitat social a la prestació contractual; o els criteris referits al subministrament o a la utilització de productes basats en un comerç equitatiu durant l'execució del contracte.

És una qüestió controvertida l'anàlisi i determinació de si un criteri d'adjudicació està vinculat directament amb l'objecte del contracte, i s'haurà d'estudiar cas per cas.

La vinculació s'haurà de justificar degudament en l'expedient.

El fixar un criteri d'adjudicació ha d'aportar un plus o un valor afegit a l'execució del contracte.

En una licitació es pot fixar un únic criteri d'adjudicació o varis.

- Si només es fixa un criteri d'adjudicació aquest haurà d'estar relacionat amb els costos (el preu més baix o la rendibilitat)

Si es vol incloure criteris socials i/o mediambientals haurem d'anar a les regles aplicables quan s'utilitza més d'un criteri d'adjudicació.

- Els contractes respecte els que procedeix l'aplicació, en tot cas, de pluralitat de criteris:
  - a) *Aquells els projectes o pressupostos dels quals no s'hagin pogut establir prèviament i hagin de ser presentats pels candidats o licitadors.*
  - b) *Quan l'òrgan de contractació consideri que la definició de la prestació és*

- susceptible de ser millorada per altres solucions tècniques o per reduccions en el seu termini d'execució.*
- c) Aquells per a l'execució dels quals faciliti l'òrgan, organisme o entitat contractant materials o mitjans auxiliars, el bon ús dels quals exigeixi garanties especials per part dels contractistes.*
  - d) Aquells que requereixin l'ús de tecnologia especialment avançada o l'execució dels quals sigui particularment complexa.*
  - e) Contractes de concessió d'obres i de concessió de serveis.*
  - f) Contractes de subministraments, tret que els productes a adquirir estiguin perfectament definits i no sigui possible variar els terminis d'entrega ni introduir modificacions de cap tipus en el contracte, essent per consegüent el preu l'únic factor determinant de l'adjudicació.*
  - g) Contractes de serveis, tret que les prestacions estiguin perfectament definides tècnicament i no sigui possible variar els terminis de lliurament ni introduir modificacions de cap tipus en el contracte, essent per consegüent el preu l'únic factor determinant de l'adjudicació.*

En els contractes de serveis que tinguin per objecte prestacions de caràcter intel·lectual, com els serveis d'enginyeria i arquitectura, i en els contractes de prestació de serveis socials si fomenten la integració social de persones desfavorides o membres de grups vulnerables entre les persones assignades a l'execució del contracte, promouen l'ocupació de persones amb dificultats particulars d'inserció en el mercat laboral o quan es tracti dels contractes de serveis socials, sanitaris o educatius a què es refereix la Disposició addicional quaranta vuitena, o de serveis intensius en mà d'obra, el preu no podrà ser l'únic factor determinant de l'adjudicació. Igualment, en el cas dels contractes de serveis de seguretat privada haurà d'aplicar-se més d'un criteri d'adjudicació.
  - h) Contractes l'execució dels quals pugui tenir un impacte significatiu en el medi ambient, en l'adjudicació dels quals es valoraran condicions mediambientals mesurables, tals com el menor impacte ambiental, l'estalvi i l'ús eficient d'aigua i d'energia i dels materials, el cost ambiental del cicle de vida, els procediments i mètodes de producció ecològics, la generació i gestió de residus o l'ús de materials reciclats o reutilitzats o de materials ecològics.*

Els criteris d'adjudicació són de dos tipus: els que es valoren de forma automàtica mitjançant fórmula matemàtica i els que depenen d'un judici de valor. Les normes per a la seva aplicació són:

- Sempre que sigui possible es donarà preponderància a aquells criteris que facin referència a característiques del contracte que es puguin valorar mitjançant xifres o percentatges.
- Si els criteris que depenen d'un judici de valor superen els de valoració automàtica haurà de valorar-se mitjançant un comitè d'experts.
- La valoració dels criteris automàtics es farà sempre amb posterioritat a la valoració de criteris que depenen d'un judici de valor i s'haurà de reflectir en una acta de la mesa.

Es qüestionable si els criteris socials i/o mediambientals son avaluables mitjançant fórmula matemàtica o depenen d'un judici de valor.

L'òrgan de contractació refusarà les ofertes si comprova que són anormalment baixes perquè no compleixen les obligacions en matèria mediambiental, social o laboral, inclòs l'incompliment dels convenis col·lectius sectorials.

b.2) Com a criteri de desempat

Dos tipus de criteris aplicar en els supòsits d'empat:

- Els fixats en els plecs de clàusules administratives a elecció de l'òrgan de contractació (art. 147.1)
- Els previstos ex lege en defecte dels anteriors (art.147.2)

Si es fixen en els PCAP hauran de guardar relació amb l'objecte del contracte i podran referir-se a:

- a) *Proposicions presentades per aquelles empreses que, al venciment del termini de presentació d'ofertes, tinguin a la seva plantilla un percentatge de treballadors amb discapacitat superior al que els imposi la normativa.*
- b) *En aquest supòsit, si vàries empreses licitadores de les que haguessin empatat en quant a la proposició més avantatjosa acrediten tenir relació laboral amb persones amb discapacitat en un percentatge superior al que els imposi la normativa, tindrà preferència en l'adjudicació del contracte el licitador que disposi del major percentatge de treballadors fixos amb discapacitat a la seva plantilla.*
- c) *En l'adjudicació dels contractes relatius a prestacions de caràcter social o assistencial, les proposicions presentades per entitats sense ànim de lucre, amb personalitat jurídica, sempre que la seva finalitat o activitat tingui relació directa amb l'objecte del contracte, segons resulti dels seus respectius estatuts o regles fundacionals i figurin inscrites en el corresponent registre oficial.*
- d) *Les ofertes d'entitats reconegudes com Organitzacions de Comerç Just per a l'adjudicació dels contractes que tinguin com objecte productes en els quals hi hagi alternativa de Comerç Just.*
- e) *Proposicions presentades per les empreses que, al venciment del termini de presentació d'ofertes, incloguin mesures de caràcter social i laboral que afavoreixin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.*
La documentació acreditativa dels criteris de desempat a què es refereix el presenta apartat serà aportada pels licitadors en el moment en què es produeixi l'empat, i no amb caràcter previ.

La documentació acreditativa serà aportada pel licitador quan es produeixi l'empat i no amb caràcter previ.

En defecte de regulació en els PCAP si es produeix un empat entre varies empreses, després de l'aplicació dels criteris d'adjudicació, es resoldrà amb l'aplicació d'una sèrie de criteris socials ordenats per preferència i referits al moment de finalitzar el termini de presentació d'ofertes:

- a) *Major percentatge de treballadors amb discapacitat o en situació d'exclusió social en la plantilla de cadascuna de les empreses, prevalent en cas d'igualtat, el major nombre de treballadors fixos amb discapacitat en plantilla, o el major nombre de persones treballadores en inclusió a la plantilla.*
- b) *Menor percentatge de contractes temporals en la plantilla en cadascuna de les empreses.*
- c) *Major percentatge de dones ocupades en la plantilla de cadascuna de les empreses.*

En cas de persistir l'empat es resoldrà per sorteig.

C) FASE D'EXECUCIÓ DEL CONTRACTE

c.1) Fixant condicions especials d'execució

Els òrgans de contractació han d'adoptar les mesures pertinents per garantir que en l'execució dels contractes, els contractistes compleixen les obligacions aplicables en matèria mediambiental, social o laboral.

Les condicions especials d'execució han de complir els requisits següents:

- Vinculació a l'objecte del contracte.
- No siguin directa o indirectament discriminatoris.
- Siguin compatibles amb el dret comunitari.
- S'especifiquin en l'anunci de licitació i en els plecs.

Les condicions d'execució podran referir-se a condicions econòmiques relacionades amb la innovació, de tipus mediambiental o de tipus social.

A títol enunciatiu:

Tipus mediambiental

- Reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- Manteniment o millora dels valors mediambientals.
- Gestió més sostenible de l'aigua.
- Foment de l'ús de les energies renovables.
- Promoció del reciclatge de productes i ús d'envasos reutilitzables.
- Impuls de l'entrega de productes a granel i la producció ecològica.

Tipus social

Relatives a l'ocupació, amb les següents finalitats: fer efectius els drets de les persones amb discapacitat, contractar un nombre de persones amb discapacitat superior al que exigeix la legislació; promoure l'ocupació de persones amb especials dificultats d'inserció en el mercat laboral, en particular de les persones amb discapacitat o en situació o en risc d'exclusió social; eliminar les desigualtats entre homes i dones; afavorir la major participació de les dones i la conciliació de la vida del treball i la vida familiar; combatre l'atur, en particular el juvenil, el que afecta les dones i el de llarga durada; afavorir la formació en el lloc de treball; garantir la seguretat i la protecció de la salut en el lloc de treball i el compliment dels convenis col·lectius sectorials i territorials; mesures per prevenir la sinistralitat laboral; garantir el respecte als drets laborals bàsics.

Almenys una d'aquestes consideracions s'ha d'aplicar forçosament.

3.- ACTUACIONS DAVANT DELS EVENTUALS INCOMPLIMENTS

El fet d'incorporar clàusules responsables a la contractació obliga a un rigorós control per part de l'Administració. Les actuacions que es podran dur a terme davant dels eventuals incompliments són:

- Imposició de penalitats (hauran de ser proporcionals a la gravetat de l'incompliment i la seva quantia no podrà ser superior al 10% del preu del contracte, IVA exclòs, ni el total de les mateixes superar el 50% del preu del contracte.
- Resolució del contracte.

- Prohibició de contractar.

La responsabilitat recaurà en la figura del responsable del contracte.

El personal responsable del contracte haurà de supervisar periòdicament el compliment de les obligacions en relació a les accions socials/mediambientals/ètiques que s'hagin incorporat en els plecs com a obligació de l'empresa adjudicatària. La seva periodicitat i la forma seran concretades en els plecs que regiran el contracte.

Amb l'objectiu de comprovar els resultats del compliment efectiu dels criteris responsables, a la finalització del contracte l'empresa adjudicatària presentarà un informe justificatiu.

Totes les condicions especials d'execució del contracte seran exigides igualment als subcontractistes.

4.- ALTRES MODALITATS CONTRACTUALS ON ES PODEN INCORPORAR CRITERIS RESPONSABLES

A) CONTRACTES RESERVATS

Es pot reservar la participació en els procediments d'adjudicació de determinats contractes a Centres Especials de Treball i/o a empreses d'inserció Sociolaboral. La reserva es concretarà en l'objecte del contracte i es fixarà anualment en el pressupost.

La possibilitat de reservar contractes a centres especials de treball i a empreses d'inserció està prevista a la normativa vigent i a l'article 20 de la Directiva 2014/21/UE. Les empreses i entitats que poden ser beneficiàries de la reserva han de complir els requisits que estableix la normativa esmentada per a tenir aquesta consideració. També es pot establir un percentatge mínim de reserva de l'execució d'aquests contractes en el marc de programes d'ocupació protegida, amb la condició que almenys el 30% dels empleats dels centres especials d'ocupació, de les empreses d'inserció o dels programes siguin persones treballadores amb discapacitat o un risc d'exclusió social.

B) SUBCONTRACTACIÓ

El contractista principal podrà subcontractar diferents treballs, sempre que es prevegi en els plecs de clàusules administratives particulars que el subcontractista haurà de complir les obligacions en matèria social, mediambiental i ètic, en els mateixos termes que el contractista principal.

D'altra banda, en aquells contractes que permetin prestacions diferenciades i sempre que sigui possible per la naturalesa de la prestació, s'ha de permetre la subcontractació de les prestacions accessòries a la principal, i es pot establir que el contractista ho faci amb empreses d'inserció, centres especial de treball o empreses inclusives.

També es pot preveure en els plecs de clàusules l'obligació de subcontractar prestacions accessòries a la prestació principal amb petites o mitjanes empreses. Així mateix, es poden preveure mesures que assegurin el cobrament per part dels subcontractistes.

5.- CLÀUSULES I MODELS DE CLÀUSULES

1) Clàusula d'estabilitat laboral i de qualitat en l'ocupació

Objectiu:

Pretén millorar la qualitat de l'ocupació que es genera mitjançant els contractes públics.

Tipus de contractes:

Contractes amb aportació de recursos humans.

Fases:

Com a criteris de selecció.

Com a criteris d'execució.

2) Clàusules per a la igualtat de gènere

Objectiu:

La finalitat és eliminar les diferències que existeixen entre l'home i la dona en el mercat laboral i erradicar les discriminacions per raó de sexe i fomentar la inserció laboral femenina especialment d'aquelles dones que tenen dificultats i facilitar també la conciliació familiar.

Aquestes clàusules poden anar encaminades a eliminar qualsevol tipus de discriminació, desigualtat i invisibilitat que pateixen les dones.

Tipus de contractes:

Contractes amb aportació de recursos humans i altres en general.

Fases:

Com a criteris de selecció:

- Empreses que superin determinat percentatge de contractació de dones i en especial en aquells sectors on aquesta hi estigui suprarepresentada.
- Exigint un percentatge determinat de dones en la plantilla.
- Exigint plans de conciliació.
- Disposin de plans d'igualtat, sempre que no sigui obligatoris.
- Disposin del distintiu català d'excel·lència empresarial en matèria d'igualtat.
- Adoptin mesures destinades a assolir la igualtat d'oportunitats que perdurin en el temps i mantinguin l'efectivitat.

3) Clàusules per la inserció laboral

Objectiu:

Pretén fomentar l'ocupació de persones més desfavorides al mercat laboral.

Tipus de contracte:

Que requereixin utilització de recursos humans.

Fases:

Com a criteris de selecció:

- Obligant que un percentatge de la plantilla que executarà el contracte siguin persones o col·lectius desfavorits del mercat laboral.

- Concretant quin número de persones i amb quin perfil l'empresa haurà de contractar per executar el contracte.

Com a condició d'execució:

Es poden fixar condicions pel que fa a la contractació de personal que ha d'executar el contracte.

4) Clàusules ètiques

Farem una subdivisió assenyalant unes clàusules genèriques sobre conductes ètiques i una segona de més específica sobre les compres ètiques.

4.a) Genèrica

Objectiu:

Pel que fa al codi ètic es podria subscriure a l'empresa adjudicatària un formulari on es recollissin unes mesures a complir per tal d'executar el contracte amb les màximes mesures ètiques.

Tipus de contractes:

Tots.

Fase:

En l'execució del contracte

4.b) Per la compra pública ètica

Objectiu:

La voluntat és prioritzar, en les compres públiques, els proveïdors i productes que apostin per criteris exigents en aquest sentit, com pot ser la promoció del comerç just. El comerç just és un moviment que pretén donar resposta a les greus injustícies del comerç internacional convencional. El comerç just pretén garantir que els productors de països menys desenvolupats puguin accedir a una relació comercial justa i ambientalment viable. Algunes de les mesures que aplica són:

- Establiment d'uns salaris dignes.
- Condicions laborals adequades.
- Protecció de la seguretat i salut de les persones.
- Absència d'explotació infantil.
- Millora de la condició social de les dones.
- Protecció del medi ambient.
- Relacions comercials a llarg termini.

Tipus de contractes:

Aquestes clàusules es podran aplicar sempre que per raó del producte objecte de contractació sigui possible. Per exemple servei de restauració, menjador, subministrament de roba... vinculat a un servei públic (escoles, residències...).

En els productes agroalimentaris cal donar prioritat a l'adquisició de productes de proximitat, frescos i de temporada (pla de contractació pública alimentària de Catalunya, 16 de juny de 2015).

Fases:

Es poden incloure com a criteri d'adjudicació.

5.- CLÀUSULES PER LA TRANSPARÈNCIA FISCAL

Objectiu:

Evitar el frau fiscal.

Tipus de contracte:

No sembla pràctic aplicar-ho als contractes menors en virtut del principi de proporcionalitat.

S'hauria de limitar a grans contractes i que afectin a sectors determinats que sigui més habitual la presència d'aquesta pràctica com telecomunicacions, sectors financers i infraestructures.

Fases:

En l'única fase del contracte on es poden preveure especificacions sobre els paradisos fiscals seria en la fase d'execució del contracte.

Tot i així només es podrà referir a les rendes que s'obtinguin i siguin derivades del contracte que s'adjudica.

Es podria garantir que es declarin correctament les rendes derivades del contracte. L'IRPF per les persones físiques i L'IS per les persones jurídiques.

No es pot incloure l'IVA en tant que l'òrgan de contractació **si** coneix si la repercussió de l'IVA s'efectua correctament.

També es podria exigir que no s'utilitzés la renda derivada del contracte en un paradís fiscal amb finalitats d'estalvi fiscal, en tant que l'únic que és il·lícit és la utilització dels paradisos fiscals per eludir el pagament d'impostos.

6.- CLÀUSULES PEL FOMENT DE LA PETITA I MITJANA EMPRESA (PIME)

Objectiu:

Pretén facilitar l'accés a la contractació pública de les petites i mitjanes empreses.

El Decret Llei 3/2016, de 31 de maig, de mesures urgents en matèria de contractació pública ja va introduir criteris en aquest sentit com per exemple fixar com a preferent les divisions en lots.

7.- CLÀUSULES AMBIENTALS GENERALS

Objectiu:

Tenen per objecte la protecció del medi ambient i es poden referir per exemple a: evitar la producció de residus comprant productes amb una vida útil més llarga, reduir el consum de recursos, tenir en compte el consum energètic dels productes, que els productes siguin de fàcil reciclatge, productes que excloguin substàncies perilloses, reduir emissions contaminants.

Tipus de contractes:

S'estarà a l'objecte del contracte i es poden aplicar a tots els contractes.

Fases:

Aquestes clàusules es poden introduir en qualsevol de les fases del contracte i valorar-se en el moment de fixar el preu sempre que hi hagin paràmetres objectius per a fer-ho. Per obtenir uns criteris més específics s'estarà a les guies aprovades per la Junta Consultiva de Contractació de la Generalitat.

8.- CLÀUSULES LINGÜÍSTIQUES

Objectiu:

L'òrgan de contractació ha de vetllar per tal de que l'execució dels contractes asseguri el compliment dels criteris lingüístics per fomentar l'ús de la llengua catalana.

Tipus de contractes:

S'estarà a l'objecte del contracte i es poden aplicar a tots els contractes.

Fases:

Com a condició d'execució del contracte. Que es compleixin les condicions següents:

- Que en les relacions entre l'empresa contractista i l'òrgan de contractació s'ha d'utilitzar la llengua catalana i en especial en els rètols, publicacions i instruments de comunicació que es derivin de l'execució del contracte.
- Les relacions entre l'empresa adjudicatària i els destinataris es faci servir el català.
- Etiquetatge i embalatge en català.

9.- CLÀUSULA DE CONFIDENCIALITAT

Objectiu:

Aquesta clàusula ha d'aconseguir l'equilibri entre el dret de confidencialitat dels licitadors i els principis generals de publicitat i transparència.

Tipus de contractes:

Tots.

Fases:

En el moment de presentar l'oferta (es pot oferir model)

10.- CLÀUSULA D'ACCESSIBILITAT

Objectiu:

L'objectiu és que totes les persones puguin emprar i puguin gaudir amb seguretat i comoditat i de la manera més autònoma possible de tots els espais, edificis, serveis, eines...

Tipus de contractes:

Per exemple en els contractes de redacció de projectes d'obres, d'obres o que comportin que la prestació d'un servei es faci en un determinat immoble del contractista s'haurà de preveure que es compleixin les condicions d'accessibilitat de la normativa vigent.

També en els contractes que consisteixin en la prestació de serveis tecnològics, elaboració de pàgines web i programes, adquisició d'equips informàtics... obligatòriament s'ha de garantir l'accessibilitat de persones amb discapacitat.

Fases:

Com a criteri d'adjudicació:

Valorant a les empreses que es comprometen a introduir en el contracte determinades normes bàsiques d'execució i aquelles que superin els estàndards establerts.

Com a criteri d'execució:

Que l'execució es realitzi sota criteris d'accessibilitat.

Accessibilitat dels llocs web i aplicacions per dispositius mòbils

Objectiu:

En el BOE es va publicar el Real Decret 1112/2018, de 7 de setembre, sobre accessibilitat dels llocs web i aplicacions per dispositius mòbils del sector públic.

L'objecte és garantir els requisits d'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per dispositius mòbils dels organismes del sector públic.

Entenen per accessibilitat el conjunt de principis i tècniques que s'han de respectar al dissenyar, construir, mantenir i actualitzar els llocs web i les aplicacions per dispositius mòbils per garantir la igualtat i la no discriminació en l'accés de les persones usuàries, i en particular les persones amb discapacitat i les persones grans.

- En temes de contractació s'haurà de fer ús de les facultats que preveu la normativa per ampliar i elevar els nivells d'accessibilitat digital en l'adquisició de béns, productes i serveis.

MODEL 1. CLÀUSULES D'ESTABILITAT I QUALITAT LABORAL

Com a criteri de selecció

Es valorarà la millora de les condicions de treball de la plantilla que executi el contracte establertes en el darrer conveni col·lectiu sectorial vigent en què s'enquadri i desenvolupi la prestació contractual (xx punts)

Es valorarà fins un xx % sobre el total del barem aquelles empreses licitadores que es comprometin a executar el contracte sota criteris de qualitat laboral. Es valoraran com a subcriteris:

- Millora de les condicions laborals del conveni sectorial d'aplicació.
- Disposar i executar plans de formació.
- Percentatge de contractació indefinida entre la plantilla que executarà el contracte sempre que sigui superior al 50%.
- Millora de les condicions de seguretat i salut laboral.

(aquestes mesures són a títol d'exemple i es poden ampliar o reduir en cada plec)

Com a condició d'execució

- Obligació d'aplicar les condicions de treball estipulades en el conveni col·lectiu vigent del sector.
- Que durant l'execució del contracte l'empresa adjudicatària estableixi mesures que afavoreixin la conciliació de la vida laboral amb la vida familiar de les persones que intervenen en l'execució del contracte.
- Obligació d'organitzar formació professional en el lloc de treball que millori la capacitat i qualificació.
- Obligació d'afavorir l'estabilitat laboral, exigint no poder tenir un percentatge superior al xx de treballadors amb contracte de caràcter temporal i acreditar que enles noves contractacions durant l'execució del contracte almenys xx % són indefinits.

(Aquestes mesures són a títol d'exemple i es poden ampliar o reduir en cada plec)

MODEL 2. CLÀUSULES PER A LA IGUALTAT DE GÈNERE

Objecte del contracte

Constitueix l'objecte del contracte --- que inclou accions positives per a l'ocupació de dones amb especials dificultats per a l'accés al treball.

Com a criteri de selecció

S'atorgaran xx punts a les empreses que tingui elaborat i apliquin voluntàriament un pla d'igualtat efectiva entre homes i dones; és a dir, a aquelles empreses que no es trobin en cap de les situacions per a les quals la Llei del Parlament de Catalunya 17/2015, de 21 de juliol, obliga a tenir el referit pla a les que hi estiguin obligades i en millorin les condicions.

Com a condició d'execució

Es condició especial d'execució el compromís de l'empresa adjudicatària, en els supòsits de nova contractació que es produeixin en execució del contracte, de contractar un percentatge/un número de dones.

L'empresa contractista, en l'elaboració i presentació de l'objecte del contracte, ha d'incorporar la perspectiva de gènere i evitar els elements de discriminació sexista en l'ús del llenguatge i de la imatge.

MODEL 3. CLÀUSULES D'INSERCIÓ LABORAL

En contractes reservats:

Constitueix un requisit, per a poder participar en la licitació, acreditar la solvència tècnica específica (experiència, mitjans personals o materials, entre d'altres) en matèria d'inserció sociolaboral de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, i/o que estiguin incloses en alguns dels col·lectius destinataris de la inserció sociolaboral de conformitat amb l'article 2 de la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció sociolaboral.

Constitueix un requisit de solvència que les empreses licitadores, en el moment d'acreditar la solvència tècnica, tinguin a la plantilla, amb més de tres mesos d'antiguitat i a jornada completa o l'equivalent en jornades parcials, un mínim d'un X% de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, o que en el moment de contractar-les estiguessin desocupades, i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, i/o que estiguin incloses en algun dels col·lectius destinataris de la inserció sociolaboral segona la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció sociolaboral.

Com a criteri d'adjudicació:

S'atorgaran xx punts a les empreses licitadores que aportin per a l'execució del contracte un mínim de xx persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per integrar-se en el mercat de treball i/o que estiguin inclosos en algun dels col·lectius destinataris de la inserció.

S'atorgaran xx punts les noves contractacions de persones adscrites a l'execució del contracte entre col·lectius amb especials dificultats d'inserció en el mercat laboral que estiguin inclosos en algun dels col·lectius destinataris de la inserció que representin, si s'escau, una millora respecte de les establertes al plec.

Com a condició d'execució:

En el cas de ser necessari noves contractacions per a executar el contracte, l'empresa adjudicatària contractarà xx % o un número xx de persones:

- Amb discapacitat.
- Que estiguin a l'atur.
- Es prioritzi a persones en dificultat d'inserció.

En el cas de subcontractació, l'empresa o empreses adjudicatàries han de subcontractar la prestació accessòria "x" amb:

- Centres especials de treball o empreses d'inserció sociolaboral, inscrits en els corresponents registres del departament competent en la matèria, i/o amb entitats sense ànim de lucre que treballin per la integració de persones amb risc d'exclusió social.
- Persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin

desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents: xxx

- Empreses que tinguin contractades persones en situació d'exclusió social o un greu risc d'arribar-hi, persones que en el moment de contractar-les fossin aturats de llarga durada, que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari i que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents: xxx

MODEL 4. CLÀUSULA ÈTICA

4.a) Genèrica

L'empresa licitadora .....s'obliga al compliment en l'execució del contracte, en el supòsit de ser l'adjudicatària, de les següents condicions:

a) Observar els principis, les normes i els cànons ètics propis de les activitats, els oficis i/o les professions corresponents a les prestacions objecte dels contractes.

b) No realitzar accions que posin en risc l'interès públic.

c) Denunciar les situacions irregulars que es puguin presentar en els processos de contractació pública o durant l'execució dels contractes.

d) Abstenir-se de realitzar conductes que tinguin per objecte o puguin produir l'efecte d'impedir, restringir o falsejar la competència com per exemple els comportaments col·lusoris o de competència fraudulenta.

e) Respectar els acord i les normes de confidencialitat.

f) Col·laborar amb l'òrgan de contractació en les actuacions que aquest realitzi per al seguiment i/o avaluació del compliment del contracte, particularment facilitant la informació que li sigui sol·licitada per a aquestes finalitats i que la legislació de transparència i de contractes del sector públic imposen als adjudicataris en relació amb l'Administració.

Aquestes obligacions tenen la consideració de condicions especials d'execució del contracte.

4.b) Per una compra ètica

Objecte del contracte

Productes de comerç just

Com a criteri d'adjudicació:

Compromís d'utilitzar productes de comerç just

- almenys en un 10% del total de productes o 10% del pressupost..... xx punts
- almenys un 30% ..... xx punts
- almenys un 50%..... xx punts

Com a condició d'execució

El 50% dels productes provindrà del comerç just

El 50% del pressupost d'adquisició provindrà del comerç just

L'empresa contractista vetllarà perquè en l'execució del contracte tots els productes que s'utilitzin vinguin d'empreses que compleixin amb les normes internacionals de Treball, les quals tenen per objecte promoure drets laborals, fomentar l'oportunitat de treball decent i millorar la protecció social.

MODEL 5. CLÀUSULA DE TRANSPARÈNCIA FISCAL

Els contractistes i els subcontractistes, incloses les filials o empreses vinculades que executin el contracte, es comprometen a executar el contracte amb criteris d'equitat i transparència fiscal, per la qual cosa els ingressos o beneficis procedents d'aquest contracte públic han de ser íntegrament declarats i tributats d'acord amb la legislació fiscal vigent, sense que en cap cas es puguin utilitzar domicilis fiscals inclosos en algun país de la llista de paradisos fiscals establerta per l'OCD o la Comissió Europea, bé sigui de forma directa o a través de les empreses filials.

MODEL 6. CLÀUSULES PER AL FOMENT DE LA PETITA I MITJANA EMPRESA (PIMES)

Com a condició d'execució:

- En el supòsit de subcontractació l'empresa adjudicatària s'obliga a contractar la prestació accessòria xx amb petites i mitjanes empreses.
- El contractista acredita el compromís amb el subcontractista de fer efectiu el pagament en un termini que no pot ser superior al termini efectiu de pagament del Consorci.

MODEL 7. CLÀSULES AMBIENTALS

Com a objecte del contracte:

Per exemple:

- contracte de subministrament de paper 100% reciclat, lliure de clor...
- contracte d'adquisició de vehicles amb baixa emissió de CO2 i partícules
- ...

Com a criteri d'adjudicació:

Es poden incloure criteris mediambientals en els criteris d'adjudicació, com l'estalvi d'aigua, materials, energia o ús de materials reciclats. També es poden incloure variants relatives a les millores mediambientals.

Com a condició d'execució:

Es poden fixar mesures d'execució del contracte com: utilització d'energies renovables, utilització de productes lliures de tòxics, formació...

MODEL 8. CLÀUSULES LINGÜISTIQUES

Condicció d'execució:

L'empresa contractista ha d'emplenar el català en les relacions amb el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa derivades de l'execució de l'objecte d'aquest contracte. Així mateix, l'empresa contractista, i en el seu cas els subcontractistes, han d'emprar almenys el català en els rètols, les publicacions, els avisos i altres comunicacions de caràcter general que es derivin de les prestacions objecte del contracte.

També en les relacions de l'empresa adjudicatària i els destinataris es farà servir el català.

MODEL 9. DECLARACIÓ DE CONFIDENCIALITAT

El/la senyor/a _____, amb el DNI/NIF/NIE
_____ en nom propi o en representació de l'empresa

_____ declara sota la seva responsabilitat que:

Els documents i/o la informació que detalla seguidament tenen caràcter confidencial:

Les circumstàncies o els motius en que es fonamenta aquesta declaració per a cada un dels documents i/o informacions detallats son les/els següents:

(secrets industrials, tècnics o comercials i/o drets de propietat intel·lectual i la seva difusió podria ser perjudicials als interessos comercials legítims o vulnerar la normativa de protecció de dades de caràcter personal)

Cap document i/o informació té el caràcter de confidencial.

I per que consti, signo aquesta declaració.

_____, de _____ de _____

Signatura

MODEL 10. CLÀUSULES D'ACCESSIBILITAT

Com a criteri d'adjudicació:

S'atorgaran xx punts a les empreses licitadores que, en el moment de presentar la seva oferta, es comprometin a introduir en l'execució del contracte les normes o condicions bàsiques d'accessibilitat següents: ....

S'atorgaran xx punts a aquelles empreses licitadores, que en les actuacions vinculades a l'objecte del contracte, superin l'estàndard legalment establert en matèria d'accessibilitat...

Com a condició d'execució:

Els mitjans de comunicació, el disseny dels elements instrumentals i la implantació dels tràmits procedimentals emprats per l'empresa contractista en l'execució del contracte han de realitzar-se tenint en compte criteris d'accessibilitat universal i de disseny per a tots.

ANNEX IV. DEFINICIÓ DE COL·LECTIUS AMB DIFICULTAT D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

- a) Persones amb certificat de discapacitat física, psíquica o sensorial.
- b) Persones amb trastorn mental, que hauran de ser derivades per l'Oficina Tècnica Laboral del Servei Local d'Ocupació de l'Agència d'Innovació i Desenvolupament de la Garrotxa, Consorci Dinàmic.
- c) Persones perceptores de Renda Mínima d'Inserció, o qualsevol altra prestació de igual o similar naturalesa, així com els membres de la unitat de convivència beneficiaris d'aquestes prestacions.
- d) Persones que no poden accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits que determini la norma reguladora, o per alguna de les causes següents:
  - 1. Manca de temps mínim exigít de residència o empadronament, o per a la constitució de la unitat de convivència perceptora.
  - 2. Haver esgotat el període màxim de percepció legalment establert.
- e) Persones que no poden accedir a la renda mínima d'inserció, però que estiguin en situació de risc d'exclusió social, acreditada mitjançant informe dels equips bàsics de serveis socials emès amb motiu de l'oportunitat de contractació laboral per part de l'empresa adjudicatària.
- f) Joves majors de setze anys i menors de trenta anys, procedents d'Institucions de Protecció de Menors.
- g) Persones amb problemes de drogodependència o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació o reinserció social, acreditat mitjançant informe dels equips bàsics de serveis socials.
- h) Persones internes de centres penitenciaris la situació penitenciària de les quals els permeti accedir a una ocupació laboral que no estigui inclosa en el àmbit d'aplicació de la relació laboral especial regulada a l'article 1 del Real Decreto 782/2001, de 6 de juliol, així com aquelles persones que gaudeixen de llibertat vigilada i ex internes.
- i) Persones menors d'edat que es troben en situació de llibertat vigilada, ex internes, i les persones internes incloses en l'àmbit d'aplicació de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, la situació dels quals els hi permeti accedir a una ocupació laboral, que no estigui inclosa en el àmbit d'aplicació de la relació laboral especial a què es refereix l'article 53.4 del Reglament de l'esmentada Llei, aprovat pel Real Decreto 1774/2004, de 30 de juliol.
- j) Persones procedents de centres d'allotjament alternatiu autoritzats per la Generalitat.
- k) Persones procedents de serveis de prevenció i inserció social autoritzats per la Generalitat.

- l) Persones aturades de llarga durada majors de 45 anys (més de 12 mesos en situació d'atur).
- m) Persones víctimes de violència de gènere, que haurà de ser acreditat mitjançant informe dels equips bàsics de serveis socials.
- n) Famílies monoparentals o monoparentals que haurà de ser acreditat mitjançant informe dels equips bàsics de serveis socials.
- o) El col·lectiu LGTBIQ d'acord amb la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

Aquesta relació de col·lectius no és tancada i s'aniran incorporant aquells col·lectius amb dificultat d'inserció sociolaboral que vagin sorgint en la realitat que ens envolta.